

**ОСНОВНА ШКОЛА „СЕРВО МИХАЉ“ ЗРЕЊАНИН
ДЕЛ.БРОЈ:1756
ДАНА: 13.12. 2023. године**

ПРАВИЛНИК

**О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА И ОДГОВОРНОСТИМА УЧЕНИКА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СЕРВО МИХАЉ“
ЗРЕЊАНИН**

Децембар 2023.

На основу члана 119. став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 88/2017, -др.закони,10/2019, 6/2020 , 129/2021 и 92/2023 - у даљем тексту: Закон), Школски одбор на седници одржаној дана 13.12.2023.године, донео је:

**ПРАВИЛНИК
О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА И ОДГОВОРНОСТИМА УЧЕНИКА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СЕРВО МИХАЉ“
ЗРЕЊАНИН**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се права, обавезе и одговорност ученика, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за изрицање мера, правна заштита ученика, материјална одговорност ученика ОШ „Серво Михаљ“ Зрењанин (у даљем тексту: школа).

II ПРАВА УЧЕНИКА

Члан 2.

Права ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом о основама система образовања и васпитања и другим законима.

Школа, односно запослени у школи дужни су да обезбеде остваривање права детета и ученика, а нарочито право на:

- 1) квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева из чл. 7. и 8. Закона;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о правима и обавезама;
- 7) учествовање у раду органа школе, у складу са Законом и посебним законом;

- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) јавност и образложение оцене и подношење приговора на оцену и испит;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу уколико права из става 2. тач. 1)-9) овог члана нису остварена;
- 11) заштиту и правично поступање установе према детету и ученику;
- 12) стипендију, кредит, смештај и исхрану у дому ученика, у складу са посебним законом;
- 13) друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник детета и ученика може да поднесе писмену пријаву директору установе у случају повреде права из става 2. овог члана или непримереног понашања запослених према детету и ученику, у складу са општим актом установе, у року од осам дана од дана сазнања о повреди права.

Запослени у установи дужан је да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана, поднесе писмену пријаву директору да је учињена повреда права детета и ученика.

Директор је дужан да пријаву из ст. 3. и 4. овог члана размотри и да, уз консултацију са учеником и родитељем, односно другим законским заступником детета и ученика, као и запосленим одлучи и предузме одговарајуће мере, у року од осам дана од дана пријема пријаве.

ОДЕЉЕЊСКА ЗАЈЕДНИЦА

Члан 3.

Одељенску заједницу чине ученици и одељењски старешина једног одељења.

Начин рада одељењске заједнице ближе је уређен Статутом школе.

УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ

Члан 4.

У последња два разреда организује се ученички парламент.

Рад ученичког парламента уређује се Пословником о раду Ученичког парламента.

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Члан 5.

Ученик се оцењује из предмета и владања у складу са Законом, и у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

ПРИГОВОР НА ОЦЕЊИВАЊЕ, ОЦЕНУ И ИСПИТ

Члан 6

Ученик основног образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе:

- 1) приговор на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања у току школске године;
- 2) приговор на закључну оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања на крају првог и другог полуодишишта;
- 3) приговор на испит.

Приговор на оцену из обавезног **предмета**, изборног програма и активности и из владања **у току школске године** подноси се директору школе у року од три дана од саопштења оцене.

Приговор на **закључну оцену** из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања на крају првог и другог полуодишишта подноси се директору школе у року од три дана од дана добијања ђачке књижице, односно сведочанства, осим за ученике завршних разреда у року од 24 сата.

Приговор на испит подноси се директору школе, у року од 24 сата од саопштавања оцене на испиту.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељенским старешином, решењем одлучује о приговору из става 1. тачка 1) овог члана - на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву наставника, односно у року од 24 сата о приговору из става 1. тачка 2) овог члана - на закључну оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности на крају првог и другог полуодишишта и из става 1. тачка 3) овог члана - приговор на испит, уз претходно прибављене изјаве наставника.

Директор је дужан да предметном наставнику на чију оцену у току школске године је уложен приговор, у року од три дана од дана доношења решења из става 5. овог члана достави решење.

Ако оцени да је приговор на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности основан и да оцена није јавно саопштена, образложена, односно да оцењивање није у складу са прописима, директор поништава оцену, појачава педагошко-инструктивни рад са наставником у установи и решењем образује комисију за проверу

знања ученика, преглед и поновно оцењивање писменог или другог рада ученика. Комисија има три члана, од којих су два стручна за предмет, односно област предмета.

Уколико се утврди да закључна оцена није изведена у складу са прописима, директор поништава и враћа оцену одељењском већу на разматрање и закључивање.

Ако директор и након поновног разматрања и закључивања од стране одељењског већа прописаног ставом 8. овог члана, утврди да закључна оцена из обавезног предмета, изборног програма и активности није изведена у складу са прописима или је приговор из других разлога основан, решењем поништава закључну оцену и упућује ученика на полагање испита.

Наставник чија оцена је поништена упућује се и на стручно усавршавање за област оцењивања и комуникацијских вештина.

Уколико појачани педагошко-инструктивни рад у установи и стручно усавршавање наставника не дају позитиван резултат, директор је у обавези да захтева стручно педагошки нацор над радом наставника од стране просветног саветника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима, решењем одлучује о приговору из става 1. тачка 1) овог члана - на оцену из владања у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву одељењског старешине.

Ако директор у сарадњи са стручним сарадницима оцени да је приговор на закључну оцену из владања основан и да оцењивање није изведено у складу са прописима, враћа оцену одељенском већу на разматрање и поновно одлучивање.

Ако утврди да је оцена на испиту изведена противно прописима, поништава испит и упућује ученика на поновно полагање испита. Испит се организује у року од три дана од дана подношења приговора.

Уколико школа нема потребан број стручних лица да образује комисију, ангажује стручно лице из друге школе.

Наставник чија оцена је оспорена или на чији је предлог утврђена закључна оцена, не може да буде члан комисије.

Када је поништен испит директор образује нову комисију у чијем саставу не могу да буду чланови комисије чији је испит поништен.

Оцена комисије је коначна.

III ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА

Члан 7.

Обавезе ученика

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању права.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

ОДГОВОРНОСТ РОДИТЕЉА

Члан 8.

Родитељ, односно други законски заступник детета одговоран је:

- 1) за упис детета у школу;
- 2) за редовно похађање наставе;
- 3) за редовно похађање припремне наставе;
- 4) да одмах, а најкасније у року од 48 сати од момента наступања спречености ученика да присуствује настави о томе обавести школу;
- 5) да правда изостанке ученика, најкасније у року од осам дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом;
- 6) да на позив школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником (у реализацији оперативног плана заштите и плана појачаног васпитног рада);
- 7) за повреду забране из чл. 110-112. овог закона учињену од стране ученика;
- 8) за теже повреде обавезе ученика из члана 83. Закона;
- 9) да поштује правила установе.

Родитељ односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних ставом 1. овог члана.

Члан 9.

Одељењски старешина може правдати изостанке ученика са наставе, односно другог облика образовно-васпитног рада, без лекарског оправдања - **до три наставна дана у току полугодишта.**

О захтеву ученика, родитеља, односно другог законског заступника ученика да ученик изостане с наставе до три наставна дана, у зависности од оправданости разлога, одлучује одељењски старешина одмах по постављању тог захтева.

Ако је пре доношења одлуке потребно да се провере неке чињенице, одлука ће се донети што је могуће пре, али тек након провере.

Ако подносилац захтева није задовољан одлуком одељењског старешине, са истим захтевом може се обратити директору, који о њему одлучује у најкраћем року.

Члан 10.

О захтеву ученика, родитеља, односно другог законског заступника, да ученик изостане с наставе, односно другог облика образовно-васпитног рада, преко три наставна дана одлучује директор школе.

Члан 11.

Спортски клубови и организације подносе школи захтев, односно молбу, да ученик изостане са наставе, односно другог облика образовно-васпитног рада, ради учествовања на спортским манифестацијама, такмичењима, припремама и смотрама, о чему одлучује директор школе.

Члан 12.

О захтеву за изостајање ученика са наставе, односно другог облика образовно-васпитног рада, морају бити упознати и сагласни родитељи, односно други законски заступници ученика.

Члан 13.

Одељењски старешина правда ученику изостанке са наставе, односно другог облика образовно-васпитног рада, на основу лекарског оправдања издатог од стране надлежне здравствене установе.

Члан 14.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно другог законског заступника о ученику који нередовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније два дана од дана престанка похађања наставе.

Члан 15.

Ако родитељ, односно други законски заступник по пријему обавештења из претходног става овог члана не обезбеди да у року од три дана ученик настави редовно да похађа наставу, школа одмах обавештава јединицу локалне самоуправе и центар за социјални рад.

IV ВАСПИТНИ РАД СА УЧЕНИЦИМА

Члан 16.

Према ученику који врши **повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе**, неоправдано изостане са наставе **пет часова**, односно који својим **понашањем угрожава друге** у остваривању њихових права, као и у случају **сумње** да је почнио **тежу** повреду обавезе ученика и повреду **забране** из чл. 110-112. Закона, школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад.

Васпитни рад из става 1. овог члана остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, психолога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који **траје најкраће до окончања** васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Са учеником који **ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад**, учини **повреду забране** из чл. 110-112. Закона, школа у складу са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

V ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА

Члан 17.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе утврђену овим Правилником, за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана Законом и чланом 24.овог Правилника и за повреду забране из чл. 110-112. Закона, и члана 36-38 овог Правилника.

Члан 18.

Ученику се за учињену повреду обавезе може изрећи само једна васпитна или васпитно-дисциплинска мера.

1. ЛАКШЕ ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗА УЧЕНИКА ВАСПИТНЕ МЕРЕ

Члан 19.

Лакше повреде обавеза ученика су:

1. непоштовања Правила понашања у школи (која не представљају тежу повреду обавезе ученика, или повреду забране прописане Законом и овим Правилником), или непоштовање одлука органа школе;
2. неоправдано изостајање са наставе или других облика образовно-васпитног рада до 25 часова у току школске године;
3. неоправдано кашњење на редовну наставу или друге облике образовно-васпитног рада,
4. напуштање часа или других активности у школи без одобрења,
5. недолично,односно непристојно понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленима у школи или трећим лицима, у просторијама школе или школском дворишту, или за време извођења других облика образовно – васпитног рада ван просторија школе;
6. немаран однос према раду, наставним средствима и имовини школе;
7. недисциплиновано понашање у учионици и другим школским просторијама за време трајања наставе, испита, одмора, као и за време спортских, културних и других активности;
8. непримерено одевање у школи у складу са Правилима понашања;
9. нечување од оштећења, губитка или уништења ђачке књижице, сведочанства или друге јавне исправе које школа издаје,
10. нарушавање естетског изгледа школе и школског дворишта;
11. оштећења или уништење личних ствари и прибора других ученика, наставника или других запослених у школи,
12. недавање на увид родитељу, односно старатељу, ђачке књижице, односно необавештавање родитеља о резултатима учења и владања и непреношење порука одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника,
13. небрига о личној хигијени и уредности и хигијени школских просторија,
14. понављање насиљног понашања са првог нивоа из члана 41. овог Правилника, када васпитни рад није делотворан,
15. насиљно понашање са другог нивоа из члана 42. овог Правилника, када појачани васпитни рад није делотворан;
16. употреба мобилних телефона у згради и дворишту школе,осим за потребе наставе ако наставник захтева/одобри.

Члан 20.

За учињену лакшу повреду обавеза ученика из члана 19. овог Правилника могу се изрећи следеће васпитне мере:

- 1) опомена,
- 2) укор одељењског старешине,
- 3) укор одељењског већа.

Наведене васпитне мере могу се изрећи на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика.

Која од васпитних мера из става 1. ће се изрећи ученику, зависи од: тежине учињене повреде и њене последице, степена одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, ранијег понашања ученика, понашања после учињене повреде, узраста ученика и других олакшавајућих и отежавајућих околности.

Васпитна мера изриче се ученику за лакшу повреду обавезе из става 1. овог члана, без вођења васпитно-дисциплинског поступка у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Мера из става 1. овог члана може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела неопходне активности из члана 16. овог Правилника.

Опомену и укор одељењског старешине изриче одељењски старешина.

Укор одељењског већа изриче одељењско веће већином гласова чланова.

Поступак изрицања васпитних мера у случају неоправданог изостајања ученика са наставе

Члан 21.

Када ученик начини првих пет неоправданих изостанака школа је дужна да предузме неопходне активности из члана 16. овог Правилника.

Ако ученик и након предузетих мера из става 1. овог члана настави неоправдано да изостаје са наставе или другог облика образовно-васпитног рада, односно **начини до 5 нових неоправданих изостанака** у току школске године, те укупно има од **6 до 10** неоправданих изостанака, а што представља лакшу повреду обавезе ученика, може му се изрећи васпитна мера - **опомена**.

Опомену изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу, коју је дужан да потпише родитељ, односно други законски заступник ученика.

Члан 22.

Укор одељењског старешине може се изрећи ученику када настави неоправдано да изостаје, односно начини **до 5 нових неоправданих изостанака** са наставе или другог облика образовно-васпитног рада, те укупно има од **11 до 15** неоправданих изостанака у току школске године, што представља лакшу повреду обавезе ученика.

Васпитну мера укор одељењског старешине изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу, коју је дужан да потпише родитељ, односно други законски заступник ученика.

Члан 23.

Укор одељењског већа се може изрећи ученику када и даље настави неоправдано да изостаје, односно начини **до 10 нових неоправданих изостанака** са наставе или другог

облика образовно-васпитног рада, те укупно има од **16 до 25** неоправданих изостанака у току школске године, а што представља лакшу повреду обавезе ученика.

Укор одељењског већа изриче одељењско веће већином гласова свих чланова одељењског већа. Гласање је јавно.

Васпитна мера укор одељењског већа се уписује у ђачку књижицу, коју је дужан да потпише родитељ, односно други законски заступник ученика.

2. ТЕЖЕ ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗА УЧЕНИКА

Члан 24.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, дома ученика или друге организације или органа у чијем објекту остварује право на смештај, исхрану и васпитни рад, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа;
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из става 1. овог члана ради корекције понашања ученика.

Смернице за употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства из става 8. тачка 7) овог члана доноси Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

За повреде из става 8. тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

ВАСПИТНО ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ ЗА УЧИЊУ ТЕЖУ ПОВРЕДУ ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА

Члан 25.

За тежу повреду обавезе, односно забране прописане законом и овим Правилником , могу да се изрекну мере, и то:

- 1) за **тежу повреду** обавеза ученика, васпитно-дисциплинска мера - **укор директора и укор наставничког већа,**
- 2) за учињену повреду **забране** из чл. 110-112. овог закона, васпитно-дисциплинска мера:
 - (1) **укор директора или укор наставничког већа;**
 - (2) **премештај ученика од петог до осмог разреда** у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника;

Изузетно од става 1. овог члана, за **теже** повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона, односно из члана 24. став 8. тач.4) и 5) овог Правилника , ученику основне школе се може изрећи васпитно-дисциплинска мера - **премештај у другу основну школу.**

Мера из става 1. овог члана може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела неопходне активности из члана 83. став 1. Закона, односно из члана 16.став 1. овог Правилника.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Мера из става 1. тач. 1) и 2) и става 2. овог члана изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности и утиче на оцену из владања у току полуодишишта и на закључну оцену из владања.

Изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полуодишишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из чл. 110-112. овог закона на крају другог полуодишишта, **када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак.**

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера изричу се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Када малолетан ученик изврши повреду обавезе, односно забране из чл. 110-112. Закона, школа одмах, а најкасније наредног радног дана од дана сазнања обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе **жалбу** школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из чл. 110-112. овог закона, у року од **осам дана** од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби из става 12. овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Васпитно-дисциплински поступак (за учињену тежу поведу обавезе и повреду забране)

Члан 26.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 110-112. Закона школа води васпитно-дисциплински поступак о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Школа обавештава Министарство о повреди забране из чл. 110-112. Закона, у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

За учињену тежу повреду обавезе ученика директор **закључком** покреће васпитно-дисциплински поступак најкасније у року **од пет радних дана од дана сазнања**, а за учињену повреду забране из чл. 110-112. Закона закључком покреће поступак **одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања**, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Изузетно од става 3. овог члана, за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 83. став **8. тач. 4) и 5)** Закона, односно из члана 24. став **8. тач. 4) и 5)** овог Правилника директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак **одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања**, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Директор води поступак и окончава га решењем.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана, психолога установе да у том поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад.

Изузетно од става 8. овог члана, у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона, односно из члана 24. став **8. тач. 4) и 5)** овог Правилника и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од **20 дана од дана покретања**.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за **тежу повреду** обавезе ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона, односно из члана 24. став **8. тач. 4) и 5)** овог Правилника и **повреду забране, ученик може бити удаљен** из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика из става 11. овог члана.

Током удаљења ученика из става 11. овог члана ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика из става 11. овог члана обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну у току школске године.

Школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже.

Ближе услове, начин, садржај, дужину, место и време обављања и друга питања од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада из става 9. овог члана прописује министар.

Члан 27.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник ученика, може да поднесе писмену пријаву директору школе у случају повреде обавезе ученика у року од осам дана од дана сазнања о повреди.

Уколико ученик, родитељ или други законски заступник обавести одељеског старешину о учињеној тежој повреди обавезе, или о поведи забране, одељењски старешина је дужан да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана, поднесе писмену пријаву директору да је учињена повреда обавезе ученика.

Запослени у школи дужан је да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана, поднесе писмену пријаву директору да је учињена повреда обавезе ученика.

Подносилац пријаве је у обавези да наведе податке о ученику, односно ученицима који су извршили тежу повреду обавезе, односно повреду забране прописану законом, да опише повреду обавезе/забране ученика, да наведе место, време и начин извршења повреде, и да наведе доказе уколико их има.

Уколико није навео наведене податке, директор има право да тражи да се пријава допуни, како би могао по истој да поступи.

Члан 28.

Закључак садржи податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, време, место и начин извршења повреде обавезе и одговарајуће доказе.

Члан 29.

Закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка доставља се ученику, односно његовом родитељу или законском заступнику, одељењском старешини, психологу и Тиму за заштиту ученика од насиља.

Члан 30.

Васпитно-дисциплински поступак води директор школе.

Васпитно-дисциплински поступак се окончава решењем којим се утврђује одговорност ученика за тежу повреду обавезе ученика или забране и изриче васпитно-дисциплинса мера.

Члан 31.

О васпитно –дисциплинском поступку мора бити обавештен родитељ/други законски заступник ученика.

Директор обавештава ученика, родитеља, односно другог законског заступника родитеља ученика, друге учеснике у поступку и сведоке о дану саслушања најкасније три дана пре дана одређеног за саслушање.

Директор је дужан да му прочита изјаве сведока, да му омогући да се о тим изјавама изјасни, а ако је то неопходно и да суочи сведоке са учеником.

У току васпитно-дисциплинског поступка пре изрицања мере директор обавезно прибавља извештај о појачаном васпитном раду са учеником.

О вођењу васпитног-дисциплинског поступка води се записник.

Записник садржи: податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, време, место и начин извршења повреде, изјаве учесника у поступку и др.

Записник потписује директор, ученик, његов родитељ, односно други законски заступник и записничар и доставља се надлежном органу на одлучивање.

Члан 32.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Члан 33.

Након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности ученика за тежу повреду обавезе ученика када је предлог васпитно-дисциплинске мере: укор директора, директор о одлучује у форми решења.

Након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности ученика за тежу повреду обавезе ученика када је предлог васпитно-дисциплинска мера укор Наставничког већа, Наставничко веће на предлог директора, већином гласова свих чланова може донети одлуку о изрицању васпитно – дисциплинске мере укор Наставничког већа.

Одлука Наставничког већа којом се изриче нека од васпитно-дисциплинских мера из претходног става мора да садржи: име и презиме ученика, означење одељења, кратак опис повреде коју је ученик учинио, време и место извршења повреде, врсту повреде, датум и број захтева о покретању поступка, извод из записника о саслушању ученика и друга доказна средства.

На основу одлуке Наставничког већа директор школе доноси решење о васпитно-дисциплинској мери.

Изречена васпитно-дисциплинска мера се уписује у ђачку књижицу, коју је дужан да потпише родитељ, односно старатељ ученика.

Поступак изрицања васпитно-дисциплинских мера у случају неоправданог изостајања ученика са наставе

Члан 34.

За учињену тежу повреду обавезе ученика из члана 24. став 1. тачка 8. овог Правилника - неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писаног обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе, по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку и утврђеној одговорности ученика за учињену повреду, васпитно-дисциплинске мере се изричу поступно, на следећи начин:

1) **укор директора** може се изрећи ученику у следећим случајевима:

- када настави да чини неоправдане изостанке, односно начини **до 5 нових неоправданих изостанака** са наставе или другог облика образовно-васпитног рада, те укупно има од **26 до 35** неоправданих изостанака у току школске године,
- 1) **укор Наставничког већа** може се изрећи ученику када ученик и даље настави да чини неоправдане изостанке, односно начини **још нових неоправданих**

изостанака са наставе или другог облика образовно-васпитног рада, те укупно има преко 36 неоправданих изостанака у току школске године.

3. ПОВРЕДЕ ЗАБРАНЕ УЧЕНИКА

ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Члан 36

У школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане овим законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у установи.

Ближе критеријуме за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, ученика, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи, заједнички прописују министар и министар надлежан за људска и мањинска права.

Поступање установе када се посумња или утврди дискриминаторно понашање, начине спровођења превентивних и интервентних активности, обавезе и одговорности запосленог, ученика, , родитеља односно другог законског заступника, трећег лица у школи, органа и тела школеи друга питања од значаја за заштиту од дискриминације, прописује министар.

ЗАБРАНА НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Члан 37.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, , родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности, ученика.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се: физичко кажњавање ученика од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, насиљно понашање запосленог према ученику, као и ученика према другом ученику, или запосленом.

Под психичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, у смислу овог закона, сматра се искључивање детета, ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности школе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемира, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web сите), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у установи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Министарство врши пријем пријава у вези са насиљем, злостављањем и занемаривањем ученика путем софтверског решења - Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу - Чувам те.

Протокол поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, садржај и начин спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања, као и могућност коришћења софтверског решења - Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу - Чувам те, прописује министар.

ЗАБРАНА ПОНАШАЊА КОЈЕ ВРЕЂА УГЛЕД, ЧАСТ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВО

Члан 38.

Забрањено је свако понашање ученика према запосленом; ученика према другом, ученику којим се врећа углед, част или достојанство.

Директор школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности установе.

Ближе услове о начинима препознавања понашања којима се врећа углед, част или достојанство у установи, заједнички прописују министар и министар надлежан за људска и мањинска права.

Поступање школе када се посумња или утврди врећање угледа, части или достојанства, начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите и друга питања од значаја за заштиту, прописује министар.

Тим за заштиту ученика од насиља

Члан 39.

У складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, директор сваке школске године формира Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања. Рад и састав Тима уређен је Статутом школе.

Подаци о члановима Тима (име и презиме, где се могу начи и број телефона на који се могу позвати), објављени су на огласној табли, у свим ученицима, у салу за физичко васпитање, у продуженом боравку, канцеларији директора, секретара и административног радника.

Задаци тима су да:

- 1) припрема програм заштите;
- 2) информише ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 8) води и чува документацију;
- 9) извештава стручна тела и Школски одбор.

Нивои насиља и злостављања

Члан 40.

Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање прописана су три нивоа насиља и злостављања, а у

зависности од нивоа насиљног понашања ученику ће бити изречена одређена васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера.

Члан 41.

Први ниво насиља и злостављања:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: добацивање, подсмејавање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма су, нарочито: узнемирајуће позивање, слање узнемирајућих порука СМС-ом, MMC-ом.

За понављање насиљног понашања са првог нивоа, када васпитни рад није делотворан, ученику се може изрећи васпитна мера: **укор одељењског старешине**.

Члан 42.

Други ниво насиља и злостављања:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединача против њихове воље, снимање камером насиљних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

За насиљно понашање са другог нивоа, када појачани васпитни рад није делотворан, ученику се може изрећи васпитна мера: **укор одељењског већа**.

Члан 43.

Трећи ниво насиља и злостављања:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: снимање насиљних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Насилно понашање са трећег нивоа сматра се повредом забране из члана **36-38.** овог Правилника.

ВАСПИТНО -ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ ЗА УЧИЊУНУ ПОВРЕДУ ЗАБРАНЕ

Члан 44.

За учињену повреду забране из чл. 110-112. Закона и чланом 36 -38 овог Правилника ученику се може изрећи, васпитно-дисциплинска мера:

1. укор директора,
2. укор наставничког већа,
3. премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника;

Мере из претходног става се изричу у зависности од степена одговорности ученика, тежине повреде и њене последице, околности под којима је повреда учињена, дотадашњег понашања ученика, његовог понашања после учињене повреде, узраста ученика и других олакшавајућих и отежавајућих околности, при том водећи рачуна о педагошкој оправданости мера.

Члан 45.

Васпитно-дисциплинска мера за учињену повреду забране може се изрећи ученику ако је школа претходно предузела неопходне активности из члана 16. овог Правилника.

Васпитно-дисциплинска мера се изриче ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности, на начин како је прописан Правилником.

Члан 46.

Након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности ученика за повреду забране када је предлог васпитно-дисциплинске мере: укор директора, директор о њој одлучује у форми решења.

Након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности ученика за повреду забране када је предлог васпитно-дисциплинска мера: укор Наставничког већа или премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу Наставничко веће на предлог директора, већином гласова свих чланова може донети одлуку о изрицању неке од следећих васпитно-дисциплинских мера: укор Наставничког већа или премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника;

Одлука Наставничког већа којом се изриче нека од васпитно-дисциплинских мера из претходног става мора да садржи: име и презиме ученика, означење одељења, кратак опис повреде коју је ученик учинио, време и место извршења повреде, датум и број закључка о покретању поступка, извод из записника о саслушању ученика и друга доказна средства.

На основу одлуке Наставничког већа директор школе доноси решење о васпитно-дисциплинској мери.

VI ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА

ПРИЈАВА ПОКРАЈИНСКОМ СЕКРЕТАРИЈАТУ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ РАДИ ЗАШТИТЕ ПРАВА УЧЕНИКА

Члан 47.

Ученик, родитељ односно други законски заступник ученика, има право да поднесе пријаву Покрајинском секретаријату за образовање, уколико сматра да су му повређена права утврђена овим или другим законом, у случају:

- 1) доношења или недоношења одлуке органа школе по поднетој пријави, приговору или жалби;
- 2) ако је повређена забрана из чл. 110-113. Закона о основама система образовања и васпитања;
- 3) повреде права ученика из члана 79. Закона о основама система образовања и васпитања.

Пријаву из става 1. овог члана ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може поднети у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права.

Ако оцени да је пријава из става 1. овог члана основана, Покрајински секретаријат за образовање ће у року од осам дана од дана пријема пријаве упозорити школу на уочене неправилности и одредити јој рок од три дана од упозорења за отклањање уочене неправилности.

Ако школа не поступи по упозорењу из става 3. овог члана, Покрајински секретаријат за образовање ће предузети одговарајуће мере, у складу са законом.

VII ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНИМ И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА

Члан 48.

Одељенски старешина је дужан да у току школске године води евиденцију о свим изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама за ученике свог одељења и писмено обавести педагога о изреченим мерама почетком сваког месеца, одељењско веће на седници одељењског већа на крају сваког квартала.

На крају сваког полугодишта одељењски старешина саставља писмени извештај о свим изреченим мерама и доставља га директору школе.

Одељенски старешина води евиденцију о обављеним разговорима са учеником, родитељем, односно другим законским заступником ученика, евиденцију о појачаном васпитном раду са учеником, и другим чињеницама које се тичу повреде обавеза ученика утврђених Законом и овим Правилником.

VIII МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 49.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи. у складу са законом.

Члан 50.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор захтевом.

Постојање штете, висину, околности под којима је настала, ко је проузроковао одређује трочлана комисија коју именује директор школе.

Члан 51.

Висина штете утврђује се на основу ценовника или књиговодствене вредности оштећене или уништене ствари, а ако то није могуће комисија процењује штету уз помоћ сручњака.

Члан 52.

Директор доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и обавези ученика, односно његовог родитеља или законског заступника, да штету надокнади у одређеном року, а на основу предлога комисије.

Накнада штете уплаћује се на жиро рачун школе.

Ако ученик, односно родитељ или други законски заступник, одбије да штету надокнади, наплата се може тражити путем суда.

Директор може да одлучи да ученик, његов родитељ, односно други законски заступник буде делимично или у целини ослобођен надокнаде штете у случају кад би надокнада довела ученика и његову породицу у тешку материјалну ситуацију.

Члан 53.

Ако је штету проузроковало више ученика, утврђује се материјална одговорност сваког ученика посебно. Уколико се не може утврдити удео сваког ученика у проузроковању штете, сматра се да су сви ученици који су штету проузроковали намерно или из крајње непажње, подједнако одговорни и штету надокнађују солидарно.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о правима, обавезама и одговорностима ученика број 433 од 26.02.2018. године.

Члан 55.

Правилник о правима, обавезама и одговорностима ученика ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

(**Јене Карл**)

Правилник је објављен на огласној табли школе дана _____.2023 године, а ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.

Секретар

(**Моника Хорват**)